

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: доц. д-р Огнян Цвятков Марков, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Обща теория на икономиката“, професионално направление: 3.8. „Икономика, научна специалност: „Политическа икономия“, **член на научно жури** съгласно Заповед № 209/29.04.2021 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ за откриване на процедура по публична защита на дисертационен труд

Автор на дисертационния труд: Таня Иванова Рисемова, редовен докторант към катедра „Обща теория на икономиката“, **D010218196**

Тема на дисертационния труд: „Социално-икономическо развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие – състояние и перспективи”

I. Общо представяне на дисертационния труд

Обект на дисертационния труд е Българското дунавско крайбрежие включващо седем области и двадесет и три общини, с пряк излаз на река Дунав. **Предмет** на изследването е социално-икономическото развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие.

Предложеният дисертационен труд е с общ **обем** от 187 стандартни страници и се състои от въведение, изложение структурирано в три глави, заключение, списък с използваната литература и приложения. Изложението е онагледено чрез 31 таблици, 35 графики и 3 фигури. Налице е равновесие между текстовата и илюстративната част, което подпомага изграждането на цялостна визия относно изследваната проблематика.

Структурата на дисертационния труд е балансирана и логически последователна. Използвани са разнообразни изследователски методи и подходи. Изследователска теза, целта и задачите респондират пряко с изследването и намират своята проверка в получените резултати. Въведените ограничения са добре обосновани и позволяват извършването на задълбочено научно изследване.

Използваната и цитирана **литература** е пряко свързана с разработваната проблематика. Тя е цитирана коректно и са спазени правилата на научната етика. Библиографската справка съдържа 108 източника, от които 42 на български език, 17 на чужд език и 49 източника от Интернет.

В подкрепа на изложението на дисертационния труд докторантът представя 27 приложения в обем от 20 стр.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Темата на дисертацията е актуална, формулирана правилно и представлява интерес както за науката, така и за стопанската практика. **Актуалността на изследването** свързана със социално-икономическото развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие е посочена ясно, коректно и аргументирано от докторанта. Основната **цел** на дисертационния труд е да се изследва състоянието на областите по Българското дунавско крайбрежие, чрез детайлен социално-икономически анализ за периода 2007-2019 г. и да се открият перспективите за тяхното развитие. Авторът защитава **тезата**, че наличния потенциал и възможностите за развитие на областите от Българското дунавско крайбрежие са основните предпоставки за решаване на социално-икономическите им проблеми.

Изложението на дисертационния труд се построява посредством използване от докторанта на подходящи **езикови средства** на научния стил. По този начин точно, ясно и логично се описват и обясняват понятията, процесите и закономерностите, проявяващи се в сферата на изведения научен проблем. Постигат се необходимата последователност и аналитичност на изложението. Не се забелязват повторения, логически противоречия и несъразмерност на частите. Статистическата обработка на емпиричните данни е извършена коректно.

В глава първа са представени теоретическите и методологическите подходи за социално-икономическото развитие. Разгледани са съвременните теории за социално-икономическото развитие. Посочена е спецификата в разбирането за регионално и местно развитие. Изяснени са показателите за социално-икономическо развитие. Наблегнато е на река Дунав, като фактор за социално-икономическо развитие.

Във втора глава се разглеждат проблемите на социално-икономическото развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие. Анализират се демографските проблеми; проблемите в образованието, здравеопазването и културата; динамиката на пазара на труда; доходите и условията на живот; развитието на предприемачеството и състоянието на инвестициите; възможностите на транспортната инфраструктура и туризма.

В трета глава на дисертационния труд акцентът е поставен върху перспективите за социално-икономическо развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие. Направен е клъстерен анализ по основни показатели за развитие, както и

SWOT анализ на областите по Българското дунавско крайбрежие. Набелязани са приоритетите за развитие и стратегическите цели. Разгледана е ролята на подхода ЛИДЕР и BOMP за развитие. Очертани са перспективите за развитие на населените места по Българското дунавско крайбрежие.

В заключението се обобщават резултатите и нерешените проблеми във връзка със социално-икономическото развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие. Направени са необходимите обобщения и изводи, съобразно разглежданата проблематика.

Авторефератът в обем от 43 стр. пълно и точно отразява съдържанието на дисертацията и постигнатите изследователски резултати. В него са посочени и направените публикации по тематиката на дисертацията. Основните моменти от дисертацията намират своята публичност в публикуваните 1 статия и 3 доклада. Докладвани са на научни форуми с международно участие, което е атестат за известност в научните среди. Представена е и декларация за оригиналност и достоверност. Авторът е спазил правилата на научната етика – оригиналност на научния продукт, коректно цитиране и позоваване, истинност на предоставената информация, което е видно от справката получена след текстова проверка, чрез системата за антиплагиатство във висшето училище.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

В своята цялост поставените изследователска цел и задачи са постигнати. Към основните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд могат да се отнесат:

1. На базата на определени показатели е оценено състоянието на областите по Българското дунавско крайбрежие с излаз на река Дунав и тяхното социално-икономическо развитие.

2. Въз основа на клъстерен анализ областите по Българското дунавско крайбрежие с излаз на река Дунав са групирани на развити, средноразвити и изоставащи, което дава възможност за по-ясно очертаване на техните конкретни проблеми и намиране на адекватни решения.

3. Анализирани са областите по Българското дунавско крайбрежие чрез SWOT анализ. Въз основа на него са изведени на преден план силните и слабите страни на изследваните области, определени са възможностите и заплахите за тяхното развитие, на основата на които се определят насоките за необходимите въздействия.

4. Очертани са перспективите за социално-икономическо развитие на изследваните области и са направени конкретни предложения за ограничаване на проблемите констатирани в тях.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Нямам съществени бележки и въпроси към докторанта. Препоръката ми е с по-голяма убеденост да изразява и аргументира своите собствени авторови становища. Насоката ми е да продължи да работи по тематиката на дисертационния труд, да ползва създадените нови постановки и виждания свързани със социално-икономическото развитие на населените места по Българското дунавско крайбрежие и да засили практическата насоченост в бъдещите свои разработки.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният дисертационен труд на докторант Таня Иванова Рисемова на тема „Социално-икономическо развитие на областите по Българското дунавско крайбрежие – състояние и перспективи” представлява цялостно и завършено научно изследване на актуална тема за икономическата теория и практика. В своята цялост дисертационният труд отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, представени в Закона за развитието на академичния състав в Р. България. Това ми дава основания за категорична **положителна оценка** и с пълна убеденост препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Таня Иванова Рисемова образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Политическа икономия”.

27.05.2021 г.

гр. Свищов

Изготвил становището:.....

(доц. д-р Огнян Марков)